Concept! Er kan nog iets aan gesleuteld worden!

Algemene beschouwingen 2026

Gemeentebelangen Staphorst

Vaak bin ie te bange!

Voorzitter,

"Vaak bin ie te bange!"

Een uitspraak die mij is bijgebleven tijdens onze gezamenlijke heisessie van de gemeenteraad en het college.

We hoorden deze woorden van Albert Bartelds van de Overijsselacademie, die ons meenam in de wereld van het Nedersaksisch.

Onze streektaal. Een taal waarin je met weinig woorden precies weet te zeggen waar het op staat.

En die uitspraak zette mij aan het denken.

Zijn we in de politiek soms niet te voorzichtig? Durven we moeilijke keuzes te maken? Durven we bestaande plannen kritisch te bekijken? En durven we ook te erkennen wanneer iets anders moet?

Voorzitter,

We staan aan het begin van een nieuwe bestuursperiode. SGP, ChristenUnie en CDA hebben hun plannen gepresenteerd onder de titel *Bouwen aan een toekomstbestendige samenleving*.

Het college heeft daar het programma *Naar een toekomstbestendig Staphorst* aan toegevoegd.

Aan toekomstbestendigheid ontbreekt het dus niet in de titels.

Maar van een toekomstbestendige titel krijgt niemand een woning, wordt geen weg veiliger en blijft geen voorziening overeind.

Daar zijn concrete besluiten voor nodig. En vooral de bereidheid om keuzes te maken.

Met die gedachte kijkt Gemeentebelangen naar de begroting voor 2027.

1. Gemeentefinanciën: zijn we rijk op papier?

Voorzitter,

De gemeente verwacht voor 2027 ongeveer 68,8 miljoen euro aan inkomsten en 68,3 miljoen euro aan uitgaven.

Een positief begrotingssaldo dus.

Maar hoe betrouwbaar is dat resultaat wanneer investeringen worden uitgesteld en geplande werkzaamheden blijven liggen?

We hebben eerder gezien dat de gemeente aanzienlijke bedragen overhield.

Maar geld overhouden doordat plannen niet worden uitgevoerd, is iets anders dan daadwerkelijk besparen.

Zijn we financieel zo goed bezig, of zijn we vooral goed geworden in het uitstellen van uitgaven?

Daarnaast vragen toekomstige investeringen, mogelijke leningen, personeelskosten en externe inhuur om een realistische financiële planning.

Het college spreekt over een toekomstbestendige organisatie. Betekent dat ook efficiënter werken, of groeit de organisatie steeds verder?

Voorzitter,

Dan de gemeentelijke belastingen.

Onze inwoners krijgen opnieuw te maken met hogere lokale lasten. De OZB stijgt de komende drie jaar jaarlijks met 2,5 procent. Ook de afvalstoffenheffing en rioolheffing gaan omhoog.

Wat Gemeentebelangen vooral opvalt, is de voorgestelde verhoging van de toeristenbelasting.

In 2024 bedroeg deze nog één euro per persoon per nacht. In 2025 werd dat € 1,25 en vanaf 2028 ligt er een voorstel voor € 1,75.

Dat is een stijging van 75 procent in vier jaar tijd!

En dat terwijl de gemeente de afgelopen jaren juist heeft geïnvesteerd in het programma Vitale Vakantieparken, met als doel onze recreatiesector toekomstbestendig te maken.

Hoe verhoudt deze forse belastingverhoging zich tot die inspanningen?

Waarom wordt juist de toeristenbelasting zoveel sterker verhoogd dan de reguliere inflatiecorrectie?

Is deze verhoging bedoeld om onze toeristische sector verder te versterken, of vooral om de algemene begroting sluitend te krijgen?

Voorzitter, je kunt niet aan de ene kant investeren in vitale vakantieparken en aan de andere kant zonder duidelijke onderbouwing de belastingdruk voor diezelfde sector fors verhogen.

Gemeentebelangen verwacht hierover een heldere uitleg van het college.

2. Woningbouw: beloften bouwen geen huizen

Voorzitter,

Tijdens de verkiezingen waren de coalitiepartijen duidelijk: er moeten meer woningen komen.

De ChristenUnie sprak zelfs de ambitie uit om tot 2030 duizend woningen te realiseren.

Maar onze jongeren kunnen niet wonen in een verkiezingsprogramma.

Zij zoeken een betaalbare woning, het liefst in hun eigen dorp. En ouderen moeten kunnen doorstromen naar een passende woning.

Gemeentebelangen wil daarom niet alleen horen hoeveel woningen er in voorbereiding zijn.

Wij willen weten hoeveel woningen er in 2027 daadwerkelijk worden opgeleverd.

En hoeveel daarvan zijn betaalbaar?

Daarbij mogen Rouveen, IJhorst en onze buurtschappen niet worden vergeten.

Wij verwachten dat het college duidelijk maakt welke belemmeringen de woningbouw vertragen en welke daarvan de gemeente zelf kan wegnemen.

3. Grote investeringen en voorzieningen: durven we vooruit te kijken?

Voorzitter,

Onze gemeente staat voor belangrijke investeringsbeslissingen.

Neem de maatschappelijke voorzieningen in IJhorst.

Gemeentebelangen heeft eerder kritische vragen gesteld over de onderzochte alternatieven en toekomstige exploitatiekosten.

Niet omdat wij tegen goede voorzieningen zijn. Integendeel.

Maar iedere euro gemeenschapsgeld moet zorgvuldig worden besteed.

Een gebouw neerzetten is één ding. Het jarenlang exploiteren en onderhouden is iets anders.

Wie vandaag investeert zonder voldoende inzicht in de structurele gevolgen, kan de rekening doorschuiven naar toekomstige generaties.

Een andere belangrijke voorziening is zwembad De Broene 'eugte.

Een zwembad is van grote betekenis voor onze jeugd, het zwemonderwijs, sport en recreatie.

Maar ook deze voorziening gaat niet eeuwig mee.

Daarom moeten we tijdig bepalen of renovatie nog verantwoord is of dat vervanging noodzakelijk wordt.

Wat is de actuele technische staat? Welke investeringen zijn noodzakelijk? En is in de financiële meerjarenplanning voldoende rekening gehouden met mogelijke vervanging?

We moeten voorkomen dat we straks worden overvallen door een grote investering die we al jaren hadden kunnen zien aankomen.

Gemeentebelangen vindt dat we bij grote investeringen verder moeten kijken dan alleen de kosten van vandaag.

Want bestuurlijke moed betekent niet altijd doorgaan. Soms betekent het juist tijdig een andere keuze maken.

4. Sociaal domein: meer geld, maar welk resultaat?

Voorzitter,

De kosten in het sociaal domein blijven een grote uitdaging.

Voor Gemeentebelangen staat vast dat inwoners die ondersteuning nodig hebben daarop moeten kunnen rekenen.

Maar dat betekent niet dat iedere kostenstijging zonder meer geaccepteerd moet worden.

We spreken al jaren over preventie, vroeg signalering en efficiëntere ondersteuning.

Maar welke resultaten leveren deze maatregelen daadwerkelijk op?

Meer geld uitgeven betekent niet automatisch dat inwoners beter worden geholpen.

Wij verwachten van het college concrete maatregelen om goede zorg ook in de toekomst betaalbaar te houden.

5. Leefbaarheid: vergeet onze dorpen niet

Voorzitter,

Staphorst is meer dan alleen de hoofdplaats.

Ook Rouveen, IJhorst en onze buurtschappen verdienen aandacht.

Leefbaarheid gaat niet alleen over grote projecten.

Het gaat ook over veilige wegen, goed groenonderhoud, voldoende parkeergelegenheid en verenigingen die hun activiteiten kunnen blijven uitvoeren.

Ook de toekomst van de Zwarte Dennen verdient duidelijkheid.

Dit gebied heeft grote betekenis voor onze inwoners en bezoekers.

Maar wanneer gaan we daar concrete verbeteringen zien?

Soms is het beter om eerst goed uit te voeren wat we eerder hebben beloofd, voordat we alweer nieuwe ambities presenteren.

6. Ondernemers: beloften of daadwerkelijke ruimte?

Voorzitter,

In de verkiezingsprogramma's van de coalitiepartijen lezen we hoe belangrijk ondernemers zijn voor onze gemeente.

Maar wat merkt een ondernemer daarvan wanneer hij een vergunning aanvraagt of zijn bedrijf wil uitbreiden?

Worden procedures sneller? Worden regels eenvoudiger? En wordt er daadwerkelijk meegedacht?

Het CDA heeft tijdens de verkiezingen het afschaffen van evenementenleges als speerpunt genoemd.

Een concrete verkiezingsbelofte.

Onze vraag aan het college is dan ook: wanneer wordt deze belofte waargemaakt?

Ondernemers hebben behoefte aan duidelijkheid, voorspelbare regelgeving en een overheid die ruimte biedt waar dat verantwoord kan.

7. Collegeprogramma: mooie ambities, maar welk resultaat?

Voorzitter,

Het college wil meer sturen op maatschappelijke resultaten.

Dat is een uitgangspunt waar Gemeentebelangen zich in kan vinden.

Maar dan moeten die resultaten ook meetbaar zijn.

Hoe weet deze raad straks of het college op koers ligt?

Wanneer wordt duidelijk welke doelen zijn gehaald, welke niet en hoeveel geld daarvoor is uitgegeven?

Wij willen voorkomen dat we over vier jaar opnieuw een omvangrijk document presenteren waarin vooral staat wat we allemaal van plan waren.

Is het college bereid om jaarlijks inzichtelijk te maken welke concrete resultaten zijn bereikt en welke doelen niet zijn gehaald?

Want bij een toekomstbestendige gemeente hoort ook een gemeenteraad die daadwerkelijk kan controleren.

Tot slot

Voorzitter,

Ik begon mijn bijdrage met de woorden:

"Vaak bin ie te bange."

Misschien zijn die woorden wel toepasselijker dan we tijdens onze heisessie hadden gedacht.

Niet alleen voor dit college, maar ook voor ons als gemeenteraad.

Ook wij moeten durven kiezen.

Durven zeggen dat niet alles kan.

Durven toegeven wanneer een eerder besluit niet het gewenste resultaat oplevert.

En durven opkomen voor onze inwoners, ook wanneer dat politiek niet altijd gemakkelijk is.

SGP, ChristenUnie en CDA hebben gezamenlijk gekozen voor een koers.

Daarmee dragen zij ook gezamenlijk verantwoordelijkheid voor de uitvoering van hun plannen.

Gemeentebelangen zal goede voorstellen blijven steunen, maar ook kritisch blijven wanneer de financiële onderbouwing tekortschiet of noodzakelijke keuzes worden doorgeschoven.

Wij hebben geen behoefte aan een college dat vooral laat zien wat het allemaal van plan is. Wij willen een college dat laat zien wat het daadwerkelijk voor elkaar krijgt.

Want uiteindelijk beoordelen onze inwoners dit gemeentebestuur niet op de dikte van het collegeprogramma, maar op wat er in hun straat, dorp en portemonnee daadwerkelijk verandert.

Voorzitter, daarom wil ik het college nog één keer die Nedersaksische woorden meegeven:

"Vaak bin ie te bange."

Laat de komende vier jaar maar zien dat dit voor dit college niet geldt.